

КМАТ імені Серґа Лифаря

Силабус освітнього компонента
**ТЕХНІКА ВИКОНАННЯ ІМПРОВІЗАЦІЇ ТА КОНТАКТНОЇ
ІМПРОВІЗАЦІЇ**
Спеціальність: 024 Хореографія
Галузь знань: 02 Культура і мистецтво

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Статус освітнього компонента	Дисципліна циклу вибіркових освітніх компонентів
Обсяг освітнього компонента, кредити ЄКТС/ загальна кількість годин	Нормативний термін навчання: 3 кредити ЄКТС/90 годин. 4 курс
Мова викладання	Українська
Навчальний рік	2025/2026
Що буде вивчатися (предмет навчання)	Предметом вивчення освітнього компонента є теоретичні засади, технічні прийоми та практики індивідуальної й контактної імпровізації у хореографії, закономірності взаємодії партнерів у русі, принципи спонтанної композиції, використання ваги тіла, простору, часу та енергії як засобів створення виразного хореографічного образу.
Чому це цікаво/потрібно вивчати (мета)	<p>Вивчення імпровізації та контактної імпровізації є важливим складником професійної підготовки здобувачів освіти, оскільки сприяє розвитку творчої свободи, тілесної усвідомленості, сценічної чутливості та комунікативної взаємодії через рух. У процесі опанування освітнього компонента здобувачі освіти формують здатність до спонтанного рухового мислення, усвідомленого використання ваги тіла, простору, часу та енергії, а також навички безпечної партнерської взаємодії.</p> <p>Опанування технік імпровізації розвиває індивідуальність виконавця, пластичну виразність і креативність, стимулює здатність до швидкого прийняття художніх рішень у змінних сценічних умовах. Контактна імпровізація, своєю чергою, поглиблює навички взаємодії з партнером, довіри, координації та групової чутливості, що є важливим для роботи у сучасних хореографічних проєктах.</p> <p>Здобуті в межах освітнього компонента знання й уміння забезпечують готовність здобувача освіти самостійно створювати хореографічний матеріал, ефективно працювати з партнером і сценічним простором, інтегрувати імпровізаційні практики у постановочну та виконавську діяльність, а також адаптуватися до актуальних тенденцій розвитку сучасного хореографічного мистецтва.</p>
Чому можна навчитися (результати навчання)	<p>Програмні результати навчання (ПР):</p> <p>ПР09. Володіти термінологією хореографічного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.</p> <p>ПР10. Розуміти хореографію як засіб ствердження національної самосвідомості та ідентичності.</p> <p>ПР12. Відшукувати необхідну інформацію, критично аналізувати і творчо переосмислювати її та застосовувати в процесі виробничої діяльності.</p> <p>ПР17. Мати навички викладання фахових дисциплін, створення необхідного методичного забезпечення і підтримки навчання здобувачів освіти.</p> <p>ПР18. Знаходити оптимальні підходи до формування та розвитку творчої особистості.</p> <p>ПР19. Знаходити оптимальні виконавські прийоми для втілення хореографічного образу.</p>

<p>Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями (компетентності)</p>	<p>ПР20. Вдосконалювати виконавські навички і прийоми в процесі підготовки та участі у фестивалях і конкурсах.</p> <p>Спеціальні компетентності (СК):</p> <p>СК04. Здатність оперувати професійною термінологією в сфері фахової хореографічної діяльності (виконавської, викладацької, балетмейстерської та організаційної).</p> <p>СК05. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків для забезпечення освітнього процесу в початкових, профільних, фахових закладах освіти.</p> <p>СК07. Здатність використовувати інтелектуальний потенціал, професійні знання, креативний підхід до розв'язання завдань та вирішення проблем в сфері професійної діяльності.</p> <p>СК12. Здатність використовувати принципи, методи та засоби педагогіки, сучасні методики організації та реалізації освітнього процесу, аналізувати його перебіг та результати в початкових, профільних, фахових закладах освіти.</p> <p>СК13. Здатність використовувати традиційні та інноваційні методики для діагностування творчих, рухових (професійних) здібностей, їх розвитку відповідно до вікових, психолого-фізіологічних особливостей суб'єктів освітнього процесу.</p> <p>СК14. Здатність забезпечувати високий рівень володіння танцювальними техніками, виконавськими прийомами, застосовувати їх як виражальний засіб.</p> <p>СК15. Здатність застосовувати набуті виконавські навички в концертно-сценічній діяльності, підпорядковуючи їх завданням хореографічного проєкту.</p>
<p>Ключові слова</p>	<p>Імпровізація, контактна імпровізація, тілесна усвідомленість, спонтанність, центр, опора, вага тіла, точка контакту, баланс, дисбаланс, координація, реакція, графітація, інерція, простір, час, потік, імпульс, свобода, перформативність.</p>
<p>Навчальна логістика</p>	<p>Зміст освітнього компонента:</p> <p>РОЗДІЛ 1. Імпровізація як інструментарій для створення хореографічного тексту.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні імпровізаційні техніки. 2. Імпровізація як інструмент втілення внутрішнього образу. 3. Імпровізація з поставленими задачами. 4. Побудова танцювальних комбінацій засобами імпровізації. <p>РОЗДІЛ 2. Інструментарій контактної імпровізації.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дослідження контакту з предметом в ході танцювальної імпровізації. 2. Дослідження зорового та тактильного контактів з партнером. 3. Технічні особливості роботи з силою та вагою тіла. <p>РОЗДІЛ 3. Імпровізація в хореографічному мистецтві.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дослідження принципів Gaga dance technique. 2. Дослідження принципів техніки імпровізації Буто. <p>РОЗДІЛ 4. Перформативне мистецтво.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Контактна і безконтактна імпровізація. 2. Основи партнерингу. <p>Таблиця узгодженості компетентностей і програмних результатів навчання з тематикою ОК</p>

Тема	СК	ПР	Узгодженість тематичного змісту
Основні імпровізаційні техніки	СК04, СК07, СК14	ПР09, ПР19	Опанування базової термінології та технік імпровізації формує професійну мову руху і виконавську варіативність.
Імпровізація як інструмент втілення внутрішнього образу	СК07, СК14, СК15	ПР18, ПР19	Розвиток образного мислення та здатності до індивідуальної виконавської інтерпретації.
Імпровізація поставленими задачами	з СК05, СК07, СК12	ПР12, ПР17	Використання педагогічно доцільних імпровізаційних завдань у навчальному процесі.
Побудова танцювальних комбінацій засобами імпровізації	СК07, СК14, СК15	ПР19, ПР20	Формування навичок композиційного мислення та сценічного застосування імпровізації.
Дослідження контакту предметом в ході танцювальної імпровізації	з СК07, СК13, СК14	ПР12, ПР18	Розвиток тілесної усвідомленості, координації та варіативності рухових рішень.
Дослідження зорового тактильного контактів партнером	та СК05, СК07, СК15	ПР18, ПР19	Формування партнерської взаємодії та комунікативної чутливості у русі.
Технічні особливості роботи з силою та вагою тіла	СК07, СК14	ПР19, ПР20	Опанування принципів безпечної та ефективної роботи з вагою тіла у контактній імпровізації.
Дослідження принципів Gaga dance technique	СК05, СК07, СК14	ПР10, ПР12, ПР19	Ознайомлення з сучасними світовими практиками та їх творче переосмислення.
Дослідження принципів техніки імпровізації Буто	СК05, СК07, СК14	ПР10, ПР12, ПР19	Розширення стильового кругозору та розвиток пластичної виразності.
Контактна безконтактна імпровізація	і СК07, СК14, СК15	ПР19, ПР20	Інтеграція різних форматів імпровізації у виконавську практику.
Основи партнерингу	СК05, СК07, СК15	ПР18, ПР19, ПР20	Формування навичок безпечної взаємодії, довіри та сценічного партнерства.
Таблиця відображає узгодженість тем освітнього компонента «Техніка виконання імпровізації та контактної імпровізації» зі спеціальними компетентностями (СК) та програмними результатами навчання (ПР) ОПП «Хореографія».			
Зміст тем спрямований на послідовне формування у здобувачів освіти:			
<ul style="list-style-type: none"> професійної термінологічної культури та аналітичного мислення (СК04, ПР09, ПР12); 			

	<ul style="list-style-type: none"> • креативності, образного мислення та індивідуального виконавського стилю (СК07, ПР18, ПР19); • високого рівня володіння тілом, техніками імпровізації та контактної взаємодії (СК14, СК15, ПР20); • педагогічної готовності застосовувати імпровізаційні практики у навчальному процесі (СК12, СК13, ПР17); • здатності інтегрувати сучасні світові хореографічні практики у професійну діяльність (СК05, ПР10). <p>Логіка побудови курсу забезпечує перехід від базових імпровізаційних умінь до складних форм партнерської взаємодії та творчого застосування імпровізації у сценічній практиці, що відповідає практико-орієнтованому характеру підготовки за ОПП «Хореографія».</p> <p>Види занять: лекція, перегляд відео-матеріалів, практичні заняття: виконання практичних завдань, опитування студентів, виконання творчих завдань, індивідуальна робота з солістами, практичний показ, самостійна робота з навчально-методичною літературою та відео-матеріалами: аналіз, виконання завдань.</p> <p>Методи навчання: словесні, наочні, практичні, проблемно-пошукові, самостійна робота.</p> <p>Форми навчання: очна</p>
<p>Пререквізити</p>	<p>Техніка виконання і методика викладання танцю (класичного та народно-сценічного). Акторська майстерність та основи режисури в хореографії.</p>
<p>Пореквізити</p>	<p>Мистецтво балетмейстера. Переддипломна практика.</p>
<p>Інформаційне забезпечення</p>	<p>Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бігус О. О. Сучасний танець: основи теорії і практики : навчальний посібник / О. О. Бігус, О. О. Маншилін, Д. О. Кондратюк, Л. Мова, А. В. Журавльова, І. І. Герц, Н. Донченко, Н. П. Батєєва. – Київ : Ліра-К, 2017. 2. Герц І. І., Мова Л. В., Кебас О., Бойко О. С., Журавльова А. В. Сучасний танець: шляхи творчого вдосконалення: навчальний посібник. – Київ : Видавничий центр КНУКіМ, 2021. – 241 с. : іл. 3. Журавльова А.В. Теорія та методика викладання популярних танцювальних стилів: навчальний посібник / А. В. Журавльова. – Київ : КНУКіМ, 2017. – 181 с. 4. Колоногузенко Б.М. Сучасний танець та методика його викладання : конспект лекцій для студентів хореографічних від-нь мистецтв та пед. вищ. навч. закл. II – IV рівня акредитації / Б. М. Колоногузенко, І.І Макарова : М-во культури України, Харків. держ. акад. культури, Харків. область осередок нац. хореогр. спілки України. – Харків: Слово, 2015. – 137с. 5. Плахотнюк О. А. Українське хореографічне мистецтво в контексті світової художньої культури (сучасний поліжанровий дискус) колективна монографія / А. Л. Дем'янчук, О. Є. Кузик, Р. Ю. Кундис, П.Є. Луньо, О. Б. Лань, Т. Р. Шіт, Ю.В. Безпаленко, О.І. Настюк, Н.В. Кіптілова, О. В. Замлинний, А.О. Байдіна, С.О. Домазар, Т.Р. Холов, за заг. ред. О. А. Плахотнюка,. – Львів : СПОЛОМ, 2020. – 316 с. рис. – Бібліограф в кінці ст. 6. Хореографічне мистецтво: методологічні рефлексії сучасних українських дослідників: колект. монографія / А. Підлинський, О. Карандєєва, К. Лук'яненко, М. Коростельова; М-во освіти і науки України, Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. – Київ: Видавництво Ліра-К, 2020. – 120 с. <p>Авторські публікації у періодичних наукових виданнях, що включені до переліку фахових видань України та до наукометричних баз:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Валентина ФЕДОРЧУК, Катери ЛУК'ЯНЕНКО, Анна ЄЛІНА. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ХОРЕОГРАФІВ В УНІВЕРСИТЕТІ. Актуальні питання гуманітарних наук. Випуск №90 том 2, 2025. с. 319-325. https://www.afhn-journal.in.ua/archive/90_2025/part_2/48.pdf

<p>Локація та матеріально-технічне забезпечення</p> <p>Семестровий контроль, екзаменаційна методика</p>	<ol style="list-style-type: none"> 2. Лук'яненко К. А. Мистецтво контемпорарі і танець контемпорарі: міждисциплінарний ракурс. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв: науковий журнал. 2024. № 2. С. 170–174. 3. Лук'яненко К. А. Сучасний танець у балетмейстерському мистецтві України. Вісник НАКККиМ. № 2. 2023. С.117-121. 4. Лук'яненко К. А. Український балетний театру 1960–1970-х рр.: сценічні практики. Вісник НАКККиМ. 2020. № 1. С. 131–137. 5. Lukianenko K. A. Plotless Ballets on the Stage of Ukrainian Theaters (1960–1970s). Intellectual Archive. 2020. 132-140. Стаття в іноземному науковому періодичному виданні
<p>Критерії оцінювання</p>	<p>Хореографічні зали.</p> <p>Залік, який передбачає демонстрацію техніки виконання імпровізації та контактної імпровізації</p> <p>1. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання Застосовуються різноманітні форми поточного, модульного та підсумкового контролю, що поєднують теоретичну та практичну підготовку студентів. Серед основних засобів оцінювання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поточне оцінювання <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Усне й письмове опитування</i> з теоретичних основ сучасного танцю. ○ <i>Практичні завдання та покази</i>: показ танцювальних композицій та презентація їх у хореографічних залах із подальшим обговоренням і аналізом. ○ <i>Творчі домашні завдання</i>. ○ <i>Перегляди відео зразків</i> (фрагменти сучасних хореографічних вистав, балетів, мюзиклів тощо) з метою аналізу та формування критичного мислення. 2. Формувальне оцінювання <ul style="list-style-type: none"> ○ Здійснюється протягом семестру; відстежує динаміку професійного й творчого зростання студента. 3. Підсумковий семестровий контроль <i>Залік.</i> <p>За програмою курсу передбачено практичний показ (демонстрація вивчених хореографічних композицій).</p>
	<p>2. Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поточний контроль <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Регулярна перевірка</i> підготовленості до практичних занять. ○ <i>Практичний показ</i>. ○ <i>Виконання творчих домашніх завдань</i>. 2. Контроль за освітніми розділами <ul style="list-style-type: none"> ○ Практичні покази (проміжні виступи й репетиційні сесії, в яких студент демонструє проміжну версію підготовки та опанування матеріалу). 3. Підсумковий семестровий контроль <ul style="list-style-type: none"> ○ Форма заліку передбачає: <p>Практичний блок: обов'язковий показ вивченого матеріалу, знання термінології сучасного танцю та методики виконання рухів.</p>
	<p>3. Критерії оцінювання</p> <p style="text-align: center;">Оцінка – "Відмінно" (А / 90–100)</p> <p>Здобувач демонструє високий рівень тілесної усвідомленості, свободу імпровізації, переконливу сценічну виразність і впевнене володіння техніками контактної взаємодії. Уміє самостійно створювати імпровізаційний матеріал, творчо працює з партнером і простором, проявляє індивідуальний стиль. Завдання виконано повністю та на високому художньому рівні.</p> <p style="text-align: center;">Оцінка – "Дуже добре" (В / 82–89)</p>

	<p>Здобувач упевнено володіє основними техніками імпровізації та контактної імпровізації, демонструє добру координацію й музикальність. Творчі рішення вмотивовані, але інколи бракує глибини або стабільності виконання.</p> <p style="text-align: center;">Оцінка – "Добре" (C / 74–81)</p> <p>Здобувач володіє базовими імпровізаційними навичками, здатний працювати з партнером і простором, але проявляє обмежену варіативність рухового матеріалу. Допускає окремі технічні або композиційні неточності.</p> <p style="text-align: center;">Оцінка – "Задовільно" (D / 64–73)</p> <p>Здобувач відтворює основні принципи імпровізації на репродуктивному рівні. Виявляє недостатню свободу руху, нестійку контактну взаємодію, потребує методичної допомоги викладача.</p> <p style="text-align: center;">Оцінка – "Достатньо" (E / 60–63)</p> <p>Мінімально володіє базовими прийомами імпровізації. Виконання скуване, контакт із партнером нестабільний, творча самостійність обмежена, але основні вимоги курсу виконано.</p> <p style="text-align: center;">Оцінка – "Незадовільно (з можливістю повторного складання)" (FX / 35–59)</p> <p>Здобувач фрагментарно володіє технікою імпровізації, не демонструє цілісності рухового мислення, має значні труднощі у партнерингу та композиції руху. Потребує повторного контролю.</p> <p style="text-align: center;">Оцінка – "Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням)" (F / 0–34)</p> <p>Відсутні базові навички імпровізації та контактної взаємодії. Завдання не виконано або виконано на неприйнятному рівні.</p>
Кафедра	Хореографічних та мистецьких дисциплін
Викладач(і)	<p>ЛУК'ЯНЕНКО КАТЕРИНА АРКАДІЇВНА Посада: доцент Вчене звання: Науковий ступінь: кандидат мистецтвознавства Профайл викладача: https://dance-academy.kiev.ua/akademiya/kafedra-khoreohrafiyi/lukyanenko-kateryna-arkadiyivna-naukovo-pedahohichnyy-pratsivnyk/ Тел.: +380673974031 E-mail: katechoreography@gmail.com Робоче місце: кафедра хореографічних і мистецьких дисциплін (118)</p>
Оригінальність ОК	Авторський курс
Дата затвердження Вченою радою	Протокол № 4 від 14.04.2025 р.